

INSPIRÁCIÓ HÍRLEVÉL

A TARTALOMBÓL:

AKTUÁLIS	2
BLOG	
GYERMEKINFOR- MATIKA	4
MÓDSZERTAN	6
PÁLYÁZATOK	13
KÖNYVAJÁNLÓ	13
ESEMÉNY	14

TARTALOM

Informatika az iskolafejlesztés szolgálatában

Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet munkatársai és a munkába bevont szakértők a 21. századi iskolák informatikai kultúrájának fejlesztése érdekében kétféle minősítő eljárást dolgoztak ki.

[tovább](#)

Számítógép használat Montessori módszerrel - sérült gyerekek nevelésében

A társadalmunkban bekövetkezett robbanásszerű technikai fejlődés szükségszerűvé tette a pedagógiai módszerek megújítását.

[tovább](#)

Interaktív tábla a tanítás - tanulás folyamatában

Fejlődő világunkban egymással párhuzamosan kapnak egyre nagyobb szerepet a technikai újítások, illetve a környezetvédelem.

[tovább](#)

Az anyanyelvi, a digitális és a kulturális kompetencia birtoklásának vizsgálata a tanítóképzésbe lépéskor

Napjaink tudásalapú társadalmában mit is várunk el a pedagógus szerepben működő embertől? Sok mindent .

[tovább](#)

Könyvajánló

Kézikönyv pedagógusoknak a számítógép tanórai alkalmazásához. Óravázlatok, nyertes pályázatok, vizsgamunkák, tippek és trükkök az IKT alkalmazásához.

[tovább](#)

Kellemes pihenést és élményekben gazdag nyarat kíván az Inspiráció szerkesztősége!

Dr. Hunya Márta

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet létrehozott egy olyan önértékelő keretrendszert, amellyel az iskolák felmérhetik, hogyan állnak az informatikai eszközök és lehetőségek alkalmazásával a tanulás, a tanítás, a szervezeti működés és az infrastruktúra terén.

INFORMATIKA AZ ISKOLAFEJLESZTÉS SZOLGÁLATÁBAN

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet munkatársai és a munkába bevont szakértők a 21. századi iskolák informatikai kultúrájának fejlesztése érdekében kétféle minősítő eljárást dolgoztak ki:

- egy iskolai önértékelő keretrendszert az informatikai eszközök iskolafejlesztő jellegű használatának támogatására, valamint
- egy országos indikátorrendszert az informatikai eszközök és digitális pedagógiai megoldások használatának iskolafejlesztő szemléletű monitorozására

Ezekre az eszközökre és eljárásokra szeretnénk felhívni figyelmüket.

Az értékelő eszközök alapfilozófiája

Mindkét eljárás támogató, orientáló jellegű, és eszköznek tekinti az IKT-t. Mindkettő azt vizsgálja, hogy a technika alkalmazásának milyen hatása van a tanulókra és a tanulásra, illetve az iskola fejlődésére, de céljuk alapvetően eltérő.

Az eszközök érték-orientáltak, az IKT-eszközök és eljárások oktatási alkalmazásának célját és szükségességét európai és nemzeti szintű társadalmi, illetve oktatáspolitikai célokból vezettük le. A mérés elvégzésével csak pozitív visszajelzést és ösztönző támogatást kaphat az iskola, elmarasztaló minősítés nincs.

Az értékelő eszközök célja

Az iskolai önértékelő keretrendszer

- Arra való, hogy segítse az iskolák tudatos, belső motiváción is alapuló önfejlesztését, megmutassa, hogy az informatikai eszközök hogyan járul-

hatnak hozzá (1) a tanulás, (2) a tanítás, illetve (3) az iskola fejlesztéséhez, és ehhez felméri (4) az informatikai feltételeket, az infrastruktúrát is;

- Egy új, országos minősítési rendszer alapjául szolgál, amelyben négy fokozatot lehet elérni akkreditáció útján, ezzel is ösztönözve a tudatos fejlesztést.

Az országos indikátorrendszer és monitorozási eljárás

- Visszajelzést ad a fejlesztések, illetve a technika alkalmazását ösztönző beavatkozások hatásáról;
- Információval szolgál az oktatásirányítás számára a tudatos döntéshozáshoz;
- Adatokat biztosít a nemzetközi összehasonlító vizsgálatokhoz.

Miért jó az iskolának, ha használja az önértékelő keretrendszert?

- Segítséget nyújt az intézményeknek saját értékeik felmérésére, azonosítására;
- Megkönnyíti az informált döntéshozást;
- Használatával fejlődik a tudatosság és a belső együttműködés;
- Az iskola a megfelelő területeken kap támogatást a fejlesztéshez;
- Az intézmény összevetheti magát más intézményekkel, tanulhat másoktól;
- Az iskolák versenyében előnyhöz juthat a minősítéssel, amelyet neki kell kezdeményeznie;
- Nem kötelező munkateher, hanem választható, hasznos lehetőség.

Hogyan kell, hogyan lehet elvégezni az önértékelést?

- Az önértékelést évente célszerű elvégezni egy online eszköz segítségével, amely adatbázisban tárolja az eredményeket.
- A négy terület (tanulás, tanítás, szervezeti működés, infrastruktúra) egymástól függetlenül, illetve eltérő időben is értékelhető.
- Azt javasoljuk, hogy az önértékelést egy-egy területen egy 2-3 fős iskolai csoport végezze, a többi pedagógus, illetve a tanulók megkérdezésével. Ehhez segédanyagként letölthető, nyomtatható kérdőív is rendelkezésre áll.
- Az eszköz segítséget is nyújt: az egyes részterületeket értelmezi, háttérmagyarázatot ad.
- Ellenőrző listával segíti az átgondolást és a fejlesztést minden részterületen.
- Szabad beírási lehetőséget ad az értékelés „bizonyítékainak” és magyarázatának rögzítésére.
- Megválasztható, hogy az önértékelés eredménye publikus legyen-e.

Hogyan működik majd a díjrendszer?

- Amennyiben minősítést szeretne kapni az iskola, akkor szakértővel akkreditáltatnia kell az önértékelés eredményét (egynapos vizsgálat).
- A tanulók megkérdezése nélkül nem lehet akkreditáltatni.
- Az iskola erkölcsi elismerést, logót és média visszhangot kap.
- A rendszer fenntarthatóságát az IT-cégek segítségével szeretnénk biztosítani.
- Négy szint lesz. Akkreditáció a 2. szinttől szükséges.
- Évente vagy két évente felül kell vizsgálni az elismerés jogosultságát, illetve szintjét.

Hol és hogyan érhetőek el az eszközök és a segédanyagok?

- [A http://www.ofi.hu/ikt.ofi.hu](http://www.ofi.hu/ikt.ofi.hu) címen a következő elemeket lehet elérni:
- Önértékelő (interaktív) keretrendszer (automatikus adatkitöltés az azonosító beírása után).
- Online kérdőívek az országos monitorozáshoz

(automatikus adatkitöltés az azonosító beírása után).

- Az IKT-mozaik és az Iskolaportrék kötet HTML (interaktív) és pdf változatai.
- Óravázlatok, ötletek, hasznos linkek, valamint sablonok saját anyagok megosztásához.
- Fórum.

Kérjük, látogassanak el honlapunkra, és próbálják ki, majd végezzék el az önértékelést a keretrendszer segítségével, melynek alapfilozófiája a támogatás az IKT iskolafejlesztő szemléletű alkalmazásának segítése.

Amennyiben további információra van szükségük, tegyék fel kérdéseiket a fórumon, vagy forduljanak e-mailben a projektvezetőhöz!

dr. Hunya Márta
projektvezető és a fejlesztő csoport vezetője

hunya.marta@ofi.hu

eLEMÉR

Lassan negyedszázada lesz, hogy a legelső számítógépek helyet kaptak a hazai oktatási intézmények falai között. Azóta az IKT-eszközök és módszerek használata mindennapivá vált, pedagógusok és diákok munkáját, tanulását, tanítását segítik nap mint nap. Vajon az iskolák hogyan ítélik meg saját tevékenységüket a számítógépek és egyéb informatikai eszközök használatában? Mennyire felkészültek a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztésére? Milyen elvárásaik vannak a 21. századhoz illő, IKT-alapú pedagógiai módszerek meghonosításával kapcsolatban? Szívesen szeretnék-e egy, az ökoiskolákhoz hasonló, az IKT-alkalmazásban élen járókat kitüntető iskolai titulust? A megmérettetésre, az önértékelésre és az országos összehasonlításra az iskoláknak a 2010/2011-es tanévtől lehetőségük nyílik, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) legújabb fejlesztésének köszönhetően.

Dr. Ujhelyi Jánosné

A számítógép tanórán belüli alkalmazása kiváló segítséget nyújthat abban, ha egy hiperaktív gyermek is az osztályunk tagja.

SZÁMÍTÓGÉP HASZNÁLAT MONTESSORI MÓDSZERREL - SÉRÜLT GYEREKEK NEVELÉSÉBEN

A társadalmunkban bekövetkezett robbanásszerű technikai fejlődés szükségszerűvé tette a pedagógiai módszerek megújítását. Tapasztalatok sora bizonyítja, hogy a korábbi, megszokott tanítási-tanulási stílus nem alkalmazható a most felnövekvő ifjúság körében. Az információs és kommunikációs technika (IKT) olyan eszközt ad a ma oktató és nevelő pedagógusának, amelynek segítségével képes módszertanát megújítva a jövő iskoláját megteremteni. Ma már tudományos mérések igazolják a digitális eszközök iskolai használatának motiváló hatását. Ha ez igaz az ép tanulók körében, akkor sokkal inkább elmondható a sérült gyermekek között.

A digitális eszközök tanórán belüli alkalmazásával olyan sikerélményekhez jutnak, amelyeket súlyos akadályoztatásuknál fogva más módon soha nem kapnának meg.

Az ISZE 2010. márciusi IKT-MOZAIK konferenciáján bemutatásra kerülő néhány pillanatfelvétel által bepillantást nyerhettünk egy olyan csoport napi tevékenységeibe, ahol a jól bevált Montessori pedagógiai eszközök közé bekerült a 21. század modern techniká-

ja, a multimédia. Bizton állíthatjuk, hogy a számítógépes oktatóprogramok szakszerű használata szépen adaptálható az örömpedagógiát megalkotó, reformpedagógus, Montessori Mária gyermekközpontú szemléletébe. A közös kritériumok mind érvényesülnek, amelyek alapján a gyermekek szabadsága a megfelelő szabályok keretén belül teljes mértékben megvalósulhat. Megengedi, hogy minden gyermek a saját fejlődési tempójában haladhasson az ismeretszerzés útján. A programok magukban rejtik az önellenőrzés lehetőségét, amely sarkalatos pontja a Montessori-féle didaktikai eszközöknek. Bár komoly előkészületet igényel a pedagógus részéről az, hogy minden gyermek a fejlettségi szintjének megfelelő eszközt vagy oktatóprogramot kapja meg, ám utána már csak háttérből figyelni a tanuló munkáját. A jól megoldott feladatok után olyan zenei effektusokkal kísért dicséretet kap a gyermek a programon keresztül, ami még a legsérültebb kis csoporttársat is hatalmas sikerélménnyel tölti el.

A számítógép tanórán belüli alkalmazása kiváló segítséget nyújthat abban, ha egy hiperaktív gyermek is az osztályunk tagja. A szoba sarkában elhelyezett gép szinte „menekülési út” lehet annak érdekében, hogy ne boruljon fel az osztályrendje akkor, ha már „örökmozgó” csemeténk nem bírná tovább a frontális oktatás számára kínzó perceit.

Gyönyörűen alkalmazható modern technikai eszközünk továbbá a szociális kompetenciák fejlődését elősegítő párban, valamint csoportban tanulásra is.

A különféle akadályoztatások miatt heterogén gyermekcsoport tagjai igazi, egymást maximális mértékben kiegészítő, egymást tanítani kész közösséget alkotnak.

A foglalkozások alkalmával készült fotók, videó felvételek megtekintése külön élményt jelent számukra. Teljesítményük sokszorozódik, ha tudják, kép vagy film készül róluk, amit majd másnap meg is nézhetnek.

A multimédia lehetőséget ad arra, hogy a napi tevékenységek zenével gazdagított formában történjenek. Ez különösképpen segíti a ránk bízott gyermekeket az örömpedagógia útjain.

Dr. Ujhelyi Jánosné
gyógypedagógus

KÖZLEMÉNY

Az Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesülete ezúton szeretne köszönetet mondani mindazoknak a magánszemélyeknek, akik személyi jövedelemadójuk 1 %-ával támogatták tevékenységünket.

A kapott összeget az egyesületi céloknak megfelelően használtuk fel:

- az informatikai tehetséggondozás fejlesztésére,
- szakmai konferencia megrendezésére.

Köszönjük, ha felajánlásukkal a jövőben is támogatják tevékenységünket!

Adószám: 18005464 –2 – 41

Dr. Vallner Judit

Az oktatás egyik kulcsfontosságú lépése a tanulók motiválása. Ezen – ahogyan azt a gyakorló tanárok jól tudják – egy egész óra sikere állhat vagy bukhat.

INTERAKTÍV TÁBLA A TANÍTÁS - TANULÁS FOLYAMATÁBAN

Fejlődő világunkban egymással párhuzamosan kapnak egyre nagyobb szerepet a technikai újítások, illetve a környezetvédelem. Egyértelmű, hogy a mai oktatásnak is lépést kellene ezzel tartania. Ebben igen nagy segítséget nyújtana a környezettan kötelező általános iskolai tárgyként való bevezetése, és az oktatását segítő interaktív tábla használata.

Az interaktív táblákat típusuk alapján két alapvető kategóriába sorolhatjuk: fix és hordozható táblákat különböztetünk meg. Mindkét típusnak természetesen megvannak a maguk előnyei és hátrányai az alkalmazás során, kevesen gondolnak azonban arra, hogy az egyik vagy másik választásakor az általános érvek mellett (ár, mobilitás, az eszköz és szoftvere tudása, kezelhetőség, további eszközigény) környezettudatossági szempontokat is figyelembe vegyének. A fent felsoroltakon túl tehát további szempontként figyelembe vehetjük a hulladékgazdálkodási értékrend szempontrendszerét is: egy termék ne terhelje károsan a környezetet sem gyártása, sem felhasználása sem pedig hulladékká válása során. Ebből adódóan a két táblatípus közötti méretkülönbséget tekintve, mivel a hordozható tábla lényegesen kisebb, sőt tulajdonképpen nem is tábla, hanem csak egy eszköz az interaktív felület létrehozására (így akár egy csupasz falat is használhatunk „interaktív táblaként”), nem csak az előállításánál, hanem használatánál is kevesebb nyersanyagot, hanem hulladék is sokkal kevesebb keletkezik belőle. A fentieket figyelembe véve, a hordozható típus

tekinthető környezettudatosabb beszerzésnek. Ha azonban a felhasználását nézzük az – általában hosszú élettartamú – eszköznek, a környezettan oktatásában való hatékonyságkülönbség elenyészíthatja a hulladékká válás során szerzett hátrányt. Megnehezíti az életciklus-analízis egzakt elvégzését ez a nehezen mérhető, hosszú távú környezeti haszon. Gazdaságossági szempontból nézve, ha csak az alapfunkciókat tekintjük (írás – törlés) figyelemfelkeltő számítást végzett egy nyelviskola: (nem publikált) adatai szerint egy interaktív tábla beszerzési költsége 1-1,5 év alatt megtérül, a filctollas fehér tábla használati költségéhez képest.

A fenntarthatóságra nevelés feladata elsősorban a környezettudatos szemlélet kialakítása a tanulóknál. Sürgető feladatok állnak a környezettan tanárok előtt, ezért minden olyan eszközt meg kell ragadniuk, mely hatékonyabbá teheti munkájukat. Az oktatás egyik kulcsfontosságú lépése a tanulók motiválása. Ezen – ahogyan azt a gyakorló tanárok jól tudják – egy egész óra sikere állhat vagy bukhat.

Azok a mai gyerekek, akiknek az ingerküszöbét a technikai fejlettség (információs eszközök, számítógép, videojáték, internet, média – illetve természetesen az ezeken keresztül áramló információk, képek és cselekmények, ezek sebessége, váltakozása, erőszakossága) jelentősen megemelte, önhibájukon kívül igénylik az élet más területein is ennek az ingerküszöbnek a túllépését.

Még az átlagos tanulókkal is ez a helyzet. A figyelem befolyásolható egy megfelelően használt eszköz segítségével, hosszabb ideig fenntartható, és a tanár szándéka szerint sokkal könnyebben irányítható, mint megszokott módszerek alkalmazásával. Újdonsága, és a benne rejlő lehetőségek egy jó tanár kezében varázserővel bír(hat). Különösen a vizuális típusú gyerekek esetén, igen hamar elvész az érdeklődésük hosszabb tanári magyarázat esetén, ha azt nem támasztja alá képi megjelenítés. Sikerélményük nagyban megnő, ha megtapasztalják azt, hogy könnyebben, gyorsabban tudnak tanulni – s a tanárnak ugyanígy: hatékonyabban tud tanítani. (Ma, amikor a tanárok megbecsültsége még előtte van egy felfelé ívelő szakasznak, a tanár saját magának nyújtott sikerélménye is fontos...) Ha az átlagos tanulókat segíteni tudja az interaktív tábla a figyelmi állandóságban, a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók – jól megválasztott feladatok esetén – „kivirulhatnak”, megtapasztalva azt az érzést, hogy semmivel sem érnek kevesebbet társaiknál.

A nehezen kezelhető gyerekek többnyire kiemelkedő kreativitásúak, ez nem engedi őket belesimulni az átlagos osztály átlagos tanulóinak sorába. A 25-35 fős osztálylétszámok mellett a pedagógusoknak sajnos sem idejük, sem energiájuk nincs velük külön foglalkozni, leginkább a „rendbontó”, „rossz”, legjobb esetben „az osztály bohóca” kategóriába kerülnek, ahonnan kellő figyelem, testreszabott feladat és megfelelő motiváció nélkül rendszerint nem is kerülnek ki.

Az interaktív táblánál az extremitás, a kreativitás sok formája lehetőséget kaphat a kibontakozásra, a pozitív visszajelzésre, számtalan dicséretre, ami igen kedvezően hat vissza a tanár-diák viszonyra is a diák önbecsülése, és önképének javulása mellett.

Az interaktív táblák szoftverei igen sok könnyen használható eszközt kínálnak a felhasználóknak, – a hagyományos táblafunkciótól (írás - törlés) kezdve, az óra menetének digitális visszajátszható rögzítéséig. Addig, míg a tanár eljut a munkáját segítő, a felkészülésre fordított időt lerövidítő táblahasználatig, bizony önképzésre, idő- és energia-befektetésre van szükség. Végig kell tanulmányoznia a tábla funkcióit és azok használatát (így: színes tollak, kreatív tollak, törlés, varázstoll, redőny, nagyító, reflektorfény, kép-

ernyőfelvétel, rögzítés, nyilak, síkidomok, körző, vonalzó stb.), ez után pedig a szoftver által kínált további lehetőségeket. Több mint 5000 elemű (tematikusan elrendezett) képtár, és előre elkészített sablonok állnak rendelkezésre, melyeket gyakorlás-hoz, ellenőrzéshez igen praktikusán lehet használni. A programban található sablonok könnyen szerkeszthetők, esztétikusak.

Sokuk figyelemfelkeltő, olykor humoros, vagy a feltöltött tartalommal azzá tehető. Az óra minden didaktikai egységében használható az interaktív tábla.

Néhány környezettan-órai példával szemléltetve az új anyag feldolgozásától az ellenőrzésig tartó folyamatot, szeretnénk beláttatni azt, hogy a tanítás hatékonysága, a tanulók személyiség- és szemléletformálása talán a környezettan területén a legfontosabb. Bár eszközfüggővé teszi az óra vezetését az interaktívra tervezett óra, ennek az eszköznek a hosszú távú haszna a jövő generációk környezettudatos nevelésében, és az általuk környezettudatos szemlélettel hozott döntések sorozatában térül majd meg.

Az interneten elérhető „tananyag-piac”on egyre bővül a kínálat.

(http://www.lsk.hu/tananyagpiac_bejelentkezes.html)

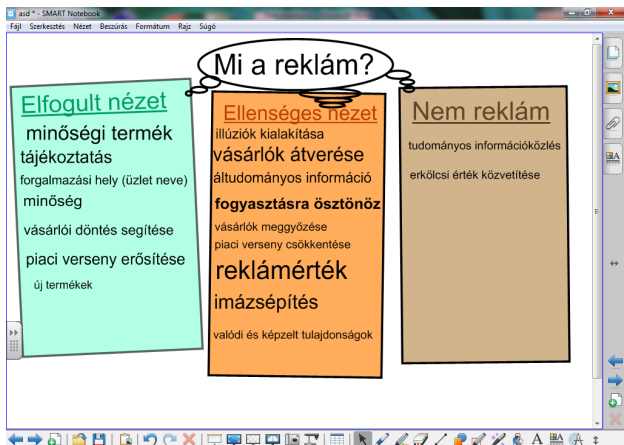
A tanárok megoszthatják egymás között az elkészült tananyagokat – így időt ajándékozhatnak egymásnak. Szívesen. Minden tanárt, aki interaktív táblával dolgozik, biztatok arra, hogy osszuk meg egymással az ötleteinket: ezáltal mindannyian (és tanítványaink) gyarapodni fogunk. Aki a tananyagpiac böngészésekor lát hús apró ötletet mástól, annak könnyebben eszébe jut a huszonegyedik – saját – ötlet. (Ne feledjük: mindannyian „óriások vállán állunk”!)

Kedvcsinálóként csak öt példa környezettan óráról – amit folyamatában érdemes elképzelni, itt csak a kezdeti és végállapotot láthatjuk.

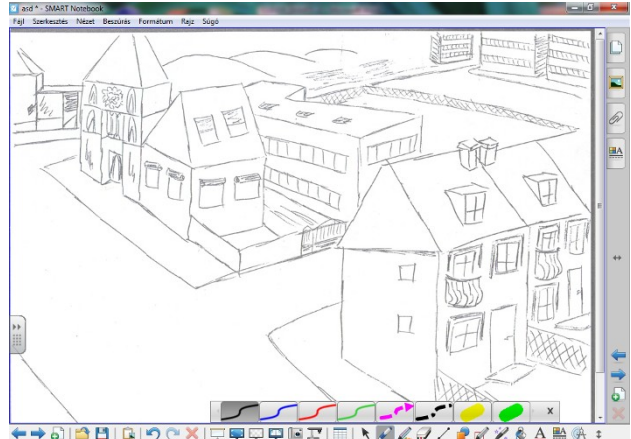
Fenntarthatóságra nevelés egy új anyagának feldolgozásakor arra kérjük a tanulókat, hogy gondolják végig, és húzzák be a szövegdozozokat a megfelelő mezőbe. Már a tevékenység során lehetőség van az érvek és ellenérvek megvitására.

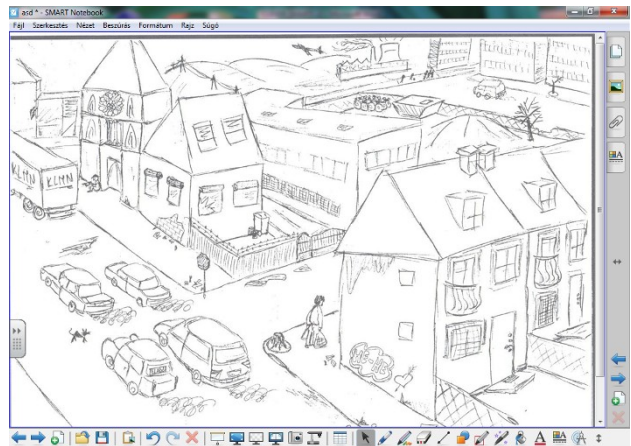
Táblakép, miután helyre kerülnek a fogalmak

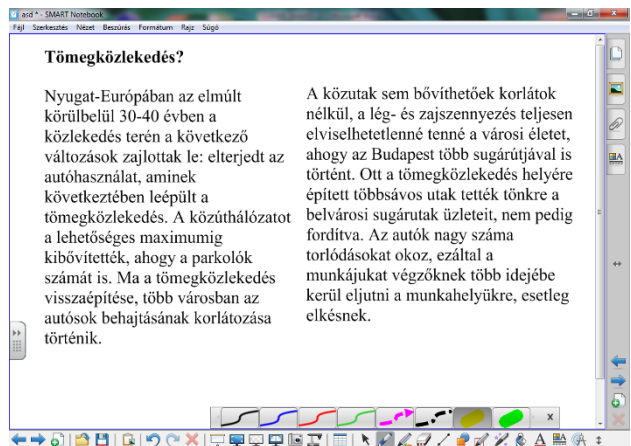
A tanult ismeretek alkotó alkalmazására van lehetőség gyakorláskor, ha egy átlagos – üres – városképet mutatunk a táblán, és két lehetséges feladatot adunk a tanulóknak: a fenntartható városképpel harmóniában lévőre egészítsék ki az „üres” várost, ill. tegyék rajzukkal azzal ellentétessé.

Nem fenntartható város képe, az alkotás végén:

Rögzítés, tanulás tanítása lehet a célja a szövegkiemelő – táblán való – használatának

Fontos fogalmak egyik színnel, káros hatások másik színnel kiemelve:

Tömegközlekedés?

Nyugat-Európában az elmúlt körülbelül 30-40 évben a közlekedés terén a következő változások zajlottak le: **elterjedt az autóhasználat**, aminek következtében **leépült a tömegközlekedés**. A közúthálózatot a lehetőségek maximumig kibővítették, ahogy a parkolók számát is. **Ma a tömegközlekedés visszaépítése, több városban az autósok behajtásának korlátozása** történik.

A közutak sem bővíthetők korlátok nélkül, a **lég- és zajszennyezés** teljesen elviselhetetlenné tenné a városi életet, ahogy az Budapest több sugárútjával is történt. Ott a tömegközlekedés helyére épített **többsávos utak tettek tönkre a belvárosi sugárutak üzletét**, nem pedig fordítva. Az autók nagy száma **torlódásokat** okoz, ezáltal a munkájukat végzőknek **több idejébe** kerül **eljutni a munkahelyükre**, esetleg elkésnek.

Ellenőrizzük (ismételjük át) a jeles napok dátumait:

Környezet-
védelmi
világnap

Az ősz nap
világnapja

Madarak
és fák
napja

A Föld
napja

Ha hozzáérünk a lufihoz, hanghatás kíséretében kipukkan, és láthatóvá válik a helyes megoldás:

Június 5.

Június 8.

Május 10.

A Nap
napja

Szelektív hulladékgyűjtésnél könnyebb és nehezebb feladatokat is ki lehet találni: melyik gyűjtőbe való az illető hulladék

fehér szelvéta
lekváros s ...
tisztos hék ...

indító

kartonpapír

laminált lap

papírgyűjtő

vegyes szemét

Reset

Ha rossz helyre dobjuk, az örvény nem nyeli el, hanem visszadobja:

fehér szelvéta
lekváros s ...
tisztos hék ...

indító

kartonpapír

laminált lap

papírgyűjtő

vegyes szemét

Reset

Vallner Judit¹, Csesznák Pál², Kiss Ferenc²

¹Nyíregyházi Főiskola, Pedagógusképző
Kar, Tanárképző Intézet

²Nyíregyházi Főiskola, Természettudományi
és Informatikai Kar, Környezettudományi Intézet

Siposné Majtényi Andrea

Hallgatóink elméletileg úgy érkeznek ide, hogy az IKT-t tudják használni. Ez sajnos nem igaz. Általában közepes szinten sem tudnak használni felhasználói programokat.

AZ ANYANYELVI, A DIGITÁLIS ÉS A KULTURÁLIS KOMPETENCIA BIRTOKLÁSÁNAK VIZSGÁLATA A TANÍTÓKÉPZÉSBE LÉPÉSKOR

Napjaink tudásalapú társadalmában mit is várunk el a pedagógus szerepben működő embertől? Sok mindent. Ezek az elvárások rendkívül széles spektrumon mozognak. Elvárjuk például, hogy rendelkezzen reális énképpel, legyen nyitott személyiség, magas szintű kommunikációs és empátikus képességei mellett legyen erősen szociabilis. Birtokoljon fejlett jog és erkölcsi érzéket, legyen nyitott az tudományok és művészetek felé, informáltsága és műveltsége, szellemi nívója legyen magas szintű. Rendelkezzen stabil értékítélettel. Legyen képes önművelésre és igényelje azt. Azaz legyen „jó szakember” és „jó ember”.

Tudomásul kell vennünk, hogy a fenti elvárás-együttes komoly kihívás, melyeknek meg kell felelnie a tanítást választó fiatalnak. A tanítóképzés tanterve kompetenciaalapú képzést ír elő. Ez azt jelenti, hogy a képzés tanítói munkakör betöltéséhez szükséges ismeret, készség, képesség és beállítódás együttesek (kompetenciák) kialakítását célozza és a közoktatás igényeihez illeszkedik.

Az elvárások konkrétan megfogalmazzák, hogy milyen tanítóknak kellene az intézmény kapuin kilépniük. Ebben az esetben az oktatásra-nevelésre azaz a tanításra való képességet kell/kellene birtokolnia a frissen végzett tanítónak.

A KKK-ban definiáltak szerint pontosan láthatjuk a frissen végző tanító kötelező ismereteit.

A bemeneti követelmények pedig megfeleltethetőek az érettségi követelményeinek. A jelentkező tehát birtokában kellene, hogy legyen a fent említett tudásnak, de – tapasztalataim szerint igen kevés kivétellel- nincs. Az átlag felvételi pontok jól jelzik, hogy nem a középiskolák „éltanulói” érkeznek ide.. Érkeznek a szó szoros értelmében, hiszen a különböző színvonalú középiskolák „delegálják” őket, a fogadó képzőintézmény beleszólási lehetősége nélkül. A kompetencia és a reál alapuló oktatás manapság igen elterjedt alkalmazásnak örvend és igen sokféle csoportosításban ismert. Használjuk többek között a kognitív, a szociális, a speciális vagy a például a kulcskompetencia kifejezést. Ezek mind az egyvalamire való képességet jelentik. Ahhoz, hogy képes legyen tanítani szükséges – de nem elégséges feltétel – a tananyag egészének biztos ismerete.

Tapasztalataim szerint a NAT minden egyes műveltségi területén megjelennek azok a jelek, amelyek már réges-régen birtokolandó tudás hiányát mutatják. Konkrétan a fenti hármat kezdtem el vizsgálni. Tehát a kiinduló „alap” nem túlságosan minőségi, nem is túlságosan érdeklődő. A középiskolából hozott ismeret-együttes nem stabil. Ezt mind kollégáim, mind én tapasztaljuk. Az én legközelebbi területem az információkezelés, így ebből az aspektusból kezdem vizsgálni a kérdést.

Hallgatóink elméletileg úgy érkeznek ide, hogy az IKT-t tudják használni. Ez sajnos nem igaz. Általában közepes szinten sem tudnak használni felhasználói programokat. Ezen az alapon kellene digitális kompetenciákat közvetíteniük a kisgyermek felé. Igen komoly gond, hogy a digitális kompetenciák közvetítésével nemcsak a hallgatók, hanem a jelenleg pályán lévő alsós pedagógusok döntő többsége sem boldogul.

A helyzet pontos felmérésére összeállítottam egy olyan kérdőívet, amellyel elég széleskörű képet kaphattam a hallgatóinkról. Úgy igyekeztem kérdezni, hogy ugyanazt a kérdést több szempontból láthassam és az esetleges homályosabb pontok világossá válhassanak. Ezek a fiatalok pedagógusnak készülnek, így a kontrollcsoport már pályán lévő, nálunk dolgozó pedagógusokból áll.

A kérdőívvel szerettem volna választ kapni arra, hogy kompetencia alapú oktatáshoz milyen általános ismeretekkel rendelkeznek a válaszadók az anyanyelvi és szépirodalmi, a digitális és kulturális kompetenciák terén. Mint azt dolgozatomban elejében írtam, jelenleg a kompetencia alapú oktatás az az oktatási irányzat, amelyre a következő nemzedékek képzését bizzuk. Jelenleg mint az nem létező felsőoktatási felvételi rendszerünkben jól látszik, a jogalkotó abszolút evidenciaként kezeli, hogy a középiskolából kikerülő 18 éves rendelkezik mindazon ismeretekkel, melyekkel addigi tanulmányai során - legalábbis mint minimum követelménnyel – találkozott.

Stratégiáját tekintve induktív kutatás, melyben nagyobb szerepet kap a leíró és kísérleti és kisebb szerep jut az összefüggés feltárásnak. A kutatásban feltett kérdések sorából feltételeztem, hogy a nagyobb és hatékony tudás elérésében nem elegendő az információs és kommunikációs technológiai (IKT) eszközök birtoklása. Feltevésem szerint a hagyományos ismeretszerzés, vagyis a könyv szerepe elengedhetetlenül fontos a tanulási képességek megalapozásához. Ugyancsak nem hoznak kielégítő eredményt az IKT-eszközök önmagukban a rekreáció terén. Valamint meggyőződésem, hogy a szépirodalom felhasználásával a tanító jóval hatékonyabban tud a rábízott kisgyermekkel foglalkozni, minden

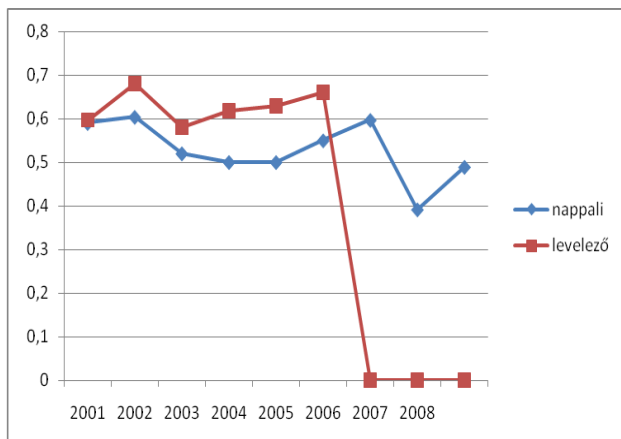
szempontból.

A hipotéziseimet induktív módon állítottam fel, vagyis tapasztalataimból kiindulva saját meglévő feltételezéseim lettek a hipotéziseim

- A vizsgált populáció irodalmi tájékozottsága nem fedi le az általánosnak (közepes érdemjegyű érettségihez szükséges) tekinthető mértéket.
- A vizsgált populáció döntő többsége a tankönyveken kívül nem olvas.
- Az információ szerzésre irányuló olvasás jobb eredményeket mutat mint a lineáris.
- Azok akik olvasnak szépirodalmat is, jobban teljesítenek mint nem olvasó társaik.
- A vizsgálathoz kidolgozott kurzusok teljesítése után a szépirodalomhoz kapcsolódó ismereteiket használva, a kurzusok hallgatói hatékonyabban tudják közvetíteni az ismereteiket a gyerekek felé a tananyag terén és képesek rekreációs lehetőségként, irányként a szépirodalmat adekvátan ajánlani és önmaguk is használni.

(Megjegyzem, ezen feladat csak akkor oldható meg, ha a tanító minden területen rendelkezik olyan fokú olvasási technikával, mind lineáris mind pedig metaolvasás terén, amelynek segítségével biztos alapot tud adni és biztonságos továbbhaladási irányt tud mutatni tanítványainak.)

A visszaérkezett kérdőívek segítségével 34.800 adatot rögzítettem. Ha azt mondom, hogy az elérhető eredmény 100% lehet akkor az elért eredmények pontosan tükrözik a felvételi ponthatárok által sugallt képet.

1. felvételi ponthatárok alakulása az elérhető pontok százalékában¹

Mint látható, ez az eredmény 70% alatt van.

A mérési eredmények ismeretében arra az elhatározásra jutottam, hogy megpróbálok valamilyen megoldási módot találni. Az elvitathatatlan tény, hogy a hallgatóink belépéskori tudásbázisa – tisztelet a kivételnek – rossz. Azonban erről a helyzetről nem csak és főképp nem elsősorban ők tehetnek. Végig jutottak egy 12 éves közoktatási képzésen – ahol, hiszen itt vannak – minden következő lépcsőfokra engedték őket rálépni. Ezek a fiatalok kiléptek az iskolapadból azért, mert azt mondták nekik azok, akik erre kompetensek, hogy tudják azt amit kell.

Tényekkel azonban nagyon nehéz vitatkozni, és a kialakult helyzeteket kezelni kell. Nekünk azokból a közoktatásból idekerült diákokból kell olyan pályakezdőket nevelnünk, akik képesek lesznek már végzésük pillanatában arra, hogy a kisgyerek felé olyan személyiség forduljon aki alkalmas a pedagógus szerep nagyon nehéz követelményeit teljesíteni. Ez egyben azt is jelenti, hogy ezen négy év alatt megszerzi azokat az ismereteket, amelyeknek hiányával érkezett és természetesen azokat is, amelyek megszerzésének céljából idejött. Igyekeztem valamilyen megoldást találni a problémára, bár teljes mértékben tisztában vagyok vele, hogy a bölcsek köve sajnos nem nálam található, de igyekeztem hogy mégis csak elfogadható lehetőséget találjak.

Ezért kidolgoztam 3 szabadon választható kurzust. Ezek a „Könyvtárhasználati gyakorlatok”, az „Internetes adatbáziskezelés alapjai” és az

„Olvasóvá nevelés”, mind a három tárgy gyakorlati jeggyel zárul és 2 kreditet ér.

A kurzusok nappalai és levelező tagozaton egyaránt meghirdetésre kerültek és nagyszámú hallgatóval indultak el már 3 tanévben.

Hipotéziseim igazolódtak. Bebizonyosodott, hogy a képzésbe lépése idején a vizsgált populáció szépirodalmi tájékozottsága nem éri el a közepes, jó érdemjegyű érettségihez szükséges értéket. Döntő többségük a tananyagon kívül valóban nem olvas. A metaolvasással jobb eredményeket produkálnak mint a lineárisal, de ezen eredmények látszólagosak. A megszerzett ismeretet nem interiorizálják, így nem is tudják használni. Azok pedig akik a tananyagon kívül is olvasnak, jobban teljesítenek mint a többiek. A kísérlethez kidolgozott kurzusok teljesítése után tanulmányi eredményeik javultak, hatékonyabban tudnak működni a tanítási gyakorlatok során, és képessé váltak szépirodalmi alkotások önálló pedagógiai eszközként való rendszerbe állítására. Azt mondhatom, hogy amit elvégeztem, sikeres volt. Tisztában vagyok azonban azzal, hogy konkrétan csak csepp a tengerben, sőt, hogy a cseppek közül is a pindurkák közé tartozik. A jövőben az ilyen cseppek közül sokkal több kellene, s ezek képesek lehetnek némi lokális javulást előállítani, ami tagadhatatlanul nagyon fontos. Azt hiszem, az így kapott eredmények továbbgondolása elengedhetetlenül fontos.

Siposné Majtényi Andrea

Miskolci Egyetem

Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar, Sárospatak

¹.A diagramon a 2001 és 2009 között, normál eljárásban felvett, államilag finanszírozott hallgatók felvételi pontszámai láthatóak. Az adatok a sárospataki eljárások adatai és az ábrázolt években

AKTUÁLIS PÁLYÁZATOK

A Pro Progressio Alapítvány pályázati felhívása középiskolák részére, a műszaki és természettudományi ismeretek oktatásának támogatására és népszerűsítésére, valamint az ezt oktató pedagógusok elismerésére 2010

A pályázat benyújtási határideje: 2010. július 12.

http://www.proprogressio.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=339:palyazat-koezepiskolak-szamarara-20100712&catid=43:aktualis-palyazatok&Itemid=82

Felhívás!

Immár tizedik éve rendezi meg az Európai Iskolahálózat az eLearning Díjat, Európa egyik legjelentősebb versenyét, melyen az oktatásban használt legjobb technológiai alkalmazásokat díjazták. Jelentkezési határidő: 2010. szeptember 28.

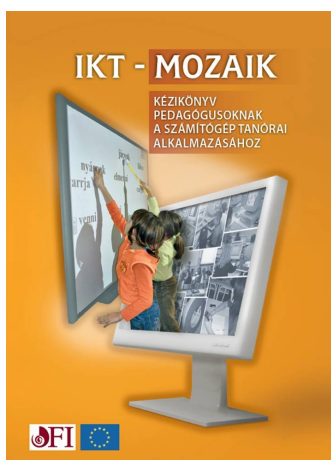
A felhívás az Európai Iskolahálózat (EUN) által megrendezésre kerülő eLearning Díj 2010 versenyen történő részvételre buzdít, melyen az oktatásban használt legjobb technológiai alkalmazásokat díjazták. A díjátadó ünnepség, melyre a győzteseket az EUN meghívja, 2010 novemberében lesz Koppenhágában, az EUN évente megrendezésre kerülő EMINENT konferenciájának keretében.

Regisztrálni a verseny honlapján példaértékű IKT oktatási módszereket bemutató projektekkel lehet. A győztesek – akiket nemzetközi szakértői zsűri választ ki – jutalma minden kategóriában több ezer euró készpénz, valamint IKT eszközök, felszerelések

További információk az alábbi linken a verseny honlapján található.

<http://elearningawards.eun.org>

KÖNYVAJÁNLÓ

IKT-MOZAIK. Kézikönyv pedagógusoknak a számítógép tanórai alkalmazásához. Óravázlatok, nyertes pályázatok, vizsgamunkák, tippek és trükkök az IKT alkalmazásához.

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet megjelenés alatt álló kötete az IKT követendő iskolai alkalmazásainak gyűjteményét tartalmazza. Az elmúlt évek informatikai projektjeiben részvevő innovatív pedagógusok munkáit áttekintve több mint 800 dokumentum (óravázlat, naplórészlet, kutatási beszámoló, vizsgamunka, pályázati anyag) alapján, 61 pedagógus szakmai anyagainak feldolgozásával készült a válogatás. Mozaikszerűen állították össze és szerkesztették egységes formába a jó gyakorlatok változatos gyűjteményét: az IKT-val segített tanórák terveitől kezdve projektmunkákon át a módszertani tippek és trükkök leírásáig. Reméljük, hogy e válogatás arra ösztönzi majd a kötet olvasóit, hogy újabb ötletekkel gazdagodva, a tanulók kíváncsiságára építve, bátran és lelkesen alkalmazzák az IKT-t az iskolai élet mindennapjaiban!

A könyv letölthető. <http://ikt.ofi.hu/ikt-tudastar>

ESEMÉNYEK

A Műszaki Kiadó idén is megrendezi az **Országos Interaktív Tábla Konferencia és Módszertani Börzét**.

A Konferencia helyszíne: Kempelen Farkas Hallgató Információs Központ (1088 Budapest, Múzeum u. 17.)
Időpont: 2010. szeptember 30 – október 1.

A pénteki programon való részvétel előzetes regisztrációhoz kötött, a regisztráció végső határideje 2010. szeptember 17.

<http://muszakikiado.hu>

Bizonyára Ön is értesült róla, hogy a Magyar Kormány Miniszterelnöki Hivatala **megújította a Tisztaszoftver programot**, és így intézményének valamennyi számítógépe továbbra is jogtiszta használhatja a legfrissebb Microsoft Windows operációs rendszert és Office irodai alkalmazáscsomagot. (A program részleteiről a www.tisztaszoftver.hu weboldalon tájékozódhat.)

Windows7-Office 2007 kampány – Irány Redmond!

Valamennyi iskola, aki az intézmény számítógépeinek legalább 50%-át, de legalább 10 darabot szeptember 19-ig Windows 7-re, Internet Explorer 8-ra és Office 2007-re frissíti, vagy már korábban frissítette, egy sorsoláson vesz részt, ahol 5 iskola sportmez garnitúrát nyerhet iskolai csapata számára. (A sportmez magába foglal maximum 20 db Microsoft logóval és az iskola nevével ellátott pólót és rövidnadrágot.) A számítógépekről és a rendszergazdákról vagy az informatikatanárokról készült fénykép pedig felkerül a dicsőségfalra, a Microsoft Magyarország portálján.

http://www.microsoft.com/hun/oktatás/modern_iskola/reg.aspx

2010 július

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

2010 augusztus

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

2010 szeptember

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ÉRDEKESSEGEK INNEN-ONNAN

Innovatív tanárok közössége - itn.hu

A mintegy 60 országban működő tanári közösségi hálózat (Innovative Teachers Network) Magyarországon is elindította honlapját, melyhez bármilyen pedagógus vagy a téma iránt érdeklődő csatlakozhat. Az oldal célja egy interaktív közösségi tér kialakítása, amely eredményesebbé teszi a tanítást, a tanulást. A portál olyan virtuális, közösségi teret biztosít a pedagógusoknak, ahol beszélgethetnek, tapasztalatokat, jó példákat, feladatokat találhatnak és oszthatnak meg egymással. Ötletek, tématervek, videók, animációk, publikációk és **oktatóanyagok** közt lehet válogatni, továbbá hírek is olvashatók, akár egy-egy közösség által közzétett esemény. Az oldalon működik egy úgynevezett **projekttér** is, ahol a különböző projektek informatikai támogatását biztosítják a tanárok részére.

<http://itn.hu/Lapok/Default2.aspx>

Európai körkép a nemzeti közoktatásban bevezetett laptop és netbook kezdeményezésekről

Hamarosan új tanulmányt tesznek közzé az Insight honlapján A netbookok felemelkedése: Európai körkép a nemzeti közoktatásban bevezetett laptop és netbook kezdeményezésekről címmel. A beszámolót a résztvevő országok minisztériumainak jelentései alapján állították össze, melyben összesen 33 kezdeményezés szerepel 17 országból.

Az országok között van Ausztria, a Cseh Köztársaság, Egyesült Királyság, Észtország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Izrael, Lengyelország, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália és Spanyolország.

<http://ohkir.gov.hu/hirfolyam/Cikk.aspx?id=620>

INFORMATIKA -SZÁMÍTÁSTECHNIKA TANÁROK EGYESÜLETE

1133 Budapest, Vág u 2/C. Fsz/2.
ISZE 1393 Budapest, Pf.: 319.

- fax: 1/462-0415
- e-mail: <mailto:isze@isze.hu>
- web: www.isze.hu

Az egyesület alapítási éve: 1991.

FMK Azonosító: 01 – 0769 04

ISSN szám: 1217-0178

Felelős kiadó: Kőrösné dr. Mikis Márta

Szerkesztő: Lakosné Makár Erika

erika@lakosvar.hu

Kik szerkesztik ezt a lapot?

Te és én, vagyis mi. Mindenki, akinek jó ötlete, okos gondolata van, s azt szívesen megosztja velünk. Természetesen van szerkesztőbizottság, hiszen másképpen nem születne meg egy-egy szám, de a ti írásaitokból áll össze a tartalom.

Ha van kinek írnod, ha van miről írnod és van hozzá kedved is, akkor csatlakozz hozzánk.

Minden segítséget megköszönünk.
Az *INSPIRÁCIÓ* szerkesztősége

<http://www.isze.hu/inspiracio>